

Cuprins

Orient

Un sfat bun e mai de preț ca aurul	9
Radioul cadou	23
Părul Profetului	39

Occident

Yorick	65
La licitația condurilor de rubin	89
Cristofor Columb și regina Isabella a Spaniei își desăvîrșesc legătura (<i>Santa Fé, 1492 d.Hr.</i>)	107

Orient, Occident

Armonia sferelor	123
Cehov și Zulu	149
Vajnicul	175
<i>Nota ediției originale</i>	215

Și nu ne-am putea imagina oare că *F.*, văzînd pe masa încărcată mădularele dezmembrate ale acestei creaturi înfricoșător de felurite și cum nu se poate mai misterioase și reconstruind cu ochiul minții întregul acestei Fiare complexe, cu coarne de cerb pe capul de curcan gigant și copite așezate ciudat sub pîntece, cu solzi și picioare păroase, și-ar putea pierde orice poftă de încăierare – temîndu-se să se înfrunte pe cîmpurile de bătaie daneze cu rasa nemaipomenită de vînători care e în stare să doboare un Lucru atît de sălbatic – și ar putea, în consecință, să înceteze să-i mai lase gura apă după Danemarca însăși?

N-are importanță. Am zăbovit la banchet numai ca să explic de ce Regina Gertrude, veșnic ocupată cu diplomația, copleșită de cîteva feluri de carne, n-a putut urca să-i ureze fiului ei noapte bună.

Trebuie să vi-l arăt pe Hamlet fără somn, în pat – dar cine poate zugrăvi o absență? – a somnului, vreau să spun, și a sărutului mamei pe obraz –, fiindcă un obraz nesărutat seamănă în toate privințele cu un obraz pentru care nu s-a sperat niciodată la nici un fel de atingere, iar un băiețel la orizontală în pătuțul său și pradă tergiversărilor și celorlalte Frenezii tipice *insomniei* poate fi totuși ușor confundat cu un copil chinuit de un purice sau de febră sau cu un copil îmbufnat că nu i s-a dat voie să stea la masa adulților sau cu un copil care-și exersează

mişcările de înot în această mare textilă sau D-zeu mai știe ce, fiindcă eu nu mai am idei. Dar, după cum bine se știe, absența te face și mai drăgăstos. Așa că Amlethus se dă jos din pat și pornește tiptil pe coridor astfel (unde fiecare punct reprezintă intersecția unui vîrf de deget cu podeaua):

...../...../...../...../...../ ș.cl., ș.cl.

...pînă cînd (ca să fim la fel de iuți ca și el) ajunge la camera Gertrudei, se repede înăuntru și hotărăște să aștepte acolo, astfel încît ce lipsește de pe obrazul lui să poată fi primit: un sărut al Lethei de la mama și apoi va dormi.

(După cum a reieșit ulterior, s-a dovedit a fi o schemă letală.)

Și-acum, în pantomimă, să vă arăt ce a urmat (deoarece mi-e teamă că s-ar putea să-mi termin rația zgîrcită de pagini înainte de a-mi încheia povestea, așa că, pentru a compensa limbuția dinainte, personajele mele s-ar putea să fie obligate să înainteze în goană prin Mimă, *tablouri vivante*, precum și alte procedee acceleratorii foarte nepotrivite pentru conținutul tragic al povestirii. Dar nu e nimic de făcut. Această Nebunie a mea trebuie să-i construiesc pe acești bătrîni Nebuni. Astfel graba, impusă de inevitabila noastră finalitate, ne transformă pe toți în **Yorick-i**):

Hamlet Uluit: Se aud voci la ușă! Nu doar cea a mamei sale, ci și a unui neghiob beat mort! – Repede,

ascunde-te! – Dar unde? – Paravanul, nu-i vreme de pierdut! – Se ascunde. (Așa că putem spune despre el că mai târziu în viață s-a ucis pe el însuși, amintirea sinelui său de copil stînd la pîndă în acest loc, devenit între timp cărunt și Polonial.)

Oh, ce aude! Bărbatul grohăind, răgind! Scîncetele și țipetele mamei sale – ah, strigăte fragile de mamă! – Cine o amenință pe Regină? – Plin de curaj, prințul privește pe furiș pe după marginea paravanului și-l vede...

...pe *TATĂL SĂU* aruncîndu-se sălbatic asupra femeii. Sub un Horwendillus fornăind ca un porc suspină și dă din mâini și din picioare Gertrude... și apoi se liniștește, în timp ce respirația ei sună greoaie în urechile lui Hamlet, de parcă ar strangula-o cineva.

Prințul distinge Moartea în vocea ei și înțelege, cu acuitatea specifică vârstei de șapte ani, că tatăl său e pornit să ucidă.

Sare acum din ascunzătoare!

— Oprește-te! Oprește-te, îți spun!

Tatăl său sare în lături! Mîna mamei sale se repede la gît, confirmîndu-i astfel lui Hamlet temerile că era sugrumată! Scena e destul de simplă. „I-am salvat viața“, se gîndește plin de mîndrie Amlethus. – Dar Horwendillus, beat cum era, își ia fiul și-l burdușește și-l biciuie și-l mai burdușește o dată. – E o bătaie ciudată, pentru că introduce ceva în pielea prințului – or, rolul majorității pedepselor e de a scoate răul din cineva.

Ce e introdus? Ei, asta-i bună! Ură; și gânduri negre de răzbunare.

Hamlet Singur: Dar am să las monologurile pe seama altor penițe, mai inspirate. Pergamentul meu păstrează tăcerea în privința a ceea ce a simțit Hamlet, învinezit și încuiat la el în cameră. Va trebui să-i ghiciți gândurile din ceea ce a făcut.

Dacă doriți, puteți să vi-l imaginați bîntuit. O fantomă Horwendilliană îi tremură în fața ochilor și pare să stoarcă ultima suflare de viață din Regină. Ochii lui Amlethus, deveniți profetici de frică, urmăresc groaznicul Spectru în timp ce o ucide pe Regina Gertrude de o mie și mai multe ori, ba repezindu-se la ea s-o sugrume în vană (baloane de săpun îi mor pe buze), ba strangulînd-o în fața oglinzii, obligînd-o astfel să-și vadă propriul Sfirșit.

Cititorule, uită-te la visele lui Hamlet: privește cu ochii săi himera lui Horwendillus, cu degetele la gîtul mamei sale, în grădini, bucătării, săli de bal și șoproane; pe scaune, paturi, mese și podele; în public și în particular, ziua și noaptea, înainte de și după prînz, în timp ce cîntă și în timp ce tace, îmbrăcată și goală, în bărci și călare, pe tron sau pe oliță... și s-ar putea să înțelegi de ce el, prințul, vede recenta „salvare“ nu ca pe un Final, ci doar ca pe un Început al supliciului său plin de iubire; de ce își stoarce creierii să găsească o soluție de durată la teama care îl încearcă. – Și așa ia naștere o *Intrigă*,

concepută de Nevoie și din Ură, avînd ca organ generator biciul regal care i-a atins regalele buci, administrîndu-le acelor obraji din zonele de jos o yorick-eală din cele pe care deseori le dăduse și el Bufonului.

Iar intriga începe să conveargă spre Yorick. Înverșunatul Hamlet îl va folosi pe bufon drept instrument al răzbunării sale.

Acum puteți vedea două uri contopindu-se: în creierul iritat al lui Hamlet furia îi unește (am putea foarte bine spune *cunună*) pe Ofelia și pe Rege. Hamlet își dă seama că mînia sa puternică poate doborî doi iepuri dintr-o lovitură (pentru că e o mînie Meduziană, ce poate transforma carnea de yorick în granit ucigaș).

Și în cele din urmă îl auziți pe copilul-printț în odaia sa, umblînd de jur împrejur, de pe buze picurîndu-i o ghicitoare ursuză:

*Nici lichid, nici solid, nici aer gazos,
Nici gust, nici textură și nici un miros.
Poate fi folosită la rău și la bine.
Toarn-o-n ureche și poate ucide.*

— Deci, Cititorule, felicitări. Imaginația ta, din care au izvorît toate aceste negre presupuneri (pentru că eu am început pasajul cu promisiunea că voi păstra tăcerea), se dovedește prin ele a fi mai fertilă și mai convingătoare decît a mea.

Atît de bine, atît de corect ați presupus, că sarcina mea va fi foarte scurtă. Nu-mi rămîne decît să-i aduc pe Hamlet și pe Yorick – primul în spinarea celui de-al doilea, după cum le e obiceiul – pe o Terasă de sub Castelul de la Elsinore; unde tînărul prinț toarnă o asemenea otravă vrăjită în urechea lui Yorick, încît Nebunul cade pradă unor Iluzii nebunești.

Ați înțeles tot. – Apare fantoma tatălui încă în viață al lui Hamlet, ca să-l bîntuie pe bietul Yorick; iar veninul plăsmuiește o a doua fantasmă vie – este Ofelia, soția lui Yorick, cu hainele vîlvoi, cu trupul incolăcit într-o splendoare translucidă, ectoplasmatică, în jurul Regelui!

— *Care a fost otrava princiară?...*

Nu trebuie decît să-ți rezolvi propria ghicitoare, Cititorule, și vei afla... bine, fie, am s-o rezolv eu pentru tine. A fost CUVÎNTUL.

Oh, venin din cel mai ucigaș! Fiind imaterial, deși întortocheat, nu există antidot pentru el. – Ca să fie clar, Hamlet l-a convins pe Bufonul tatălui său că Horwendillus și Ofelia, că Doamna Yorick și Regele... nu, nu pot să rostesc acel groaznic cuvînt al faptei, cînd adevărul e că nu s-a făptuit nimic! Și e posibil (pergamentul e mînjit în acest punct de lacrimi vechi sau alte fluide sărate) ca nemilosul băiat să fi adus „dovezi“: o pereche de dopuri de nas de aur, învelite într-un bilet de-amor măsluit? Sau poate o batistă? Nu contează. Răul e făcut și Yorick e de mai multe ori nerod: Bufon dintotdeauna prin